

Said Nursi risalelerde, "Bana ihtar olundu..." şeklinde ibareler kullanmaktadır. Bu "ihtar" ile "ilham"ın farkı nedir?

Bediüzzaman'ın ilim hayatını nazara aldığımızda, kısa süre içerisinde doksan kitabı ezberlemiş ve bunları kendi aleminde mezcedilmesi neticesinde, hakikatın değişik nüanslarla kalbe geldiğini ifade etmektedir. Aşağıdaki pasajlar, kalbe gelen manaların ne şekilde geldiğini gözler önüne sermektedir.

"Elli altmış risaleler öyle bir tarzda ihsan edilmiş ki, değil benim gibi az düşünen ve zuhurata tebaiyet eden ve tetkike vakit bulamayan bir insanın, belki büyük zekâlardan mürekkep bir ehl-i tetkikin sa'y ve gayretiyle yapılmayan bir tarzda telifleri, doğrudan doğruya bir eser-i inâyet olduklarını gösteriyor. Çünkü bütün bu risalelerde bütün derin hakaik, temsilât vasıtasıyla, en âmi ve ümmî olanlara kadar ders veriliyor. Halbuki o hakaikin çoğunu, büyük Âlimler "Tefhim edilmez" deyip, değil avâma, belki havassa da bildiremiyorlar."

"İşte, en uzak hakikatleri en yakın bir tarzda, en âmi bir adama ders verecek derecede, benim gibi Türkçesi az, sözleri muğlâk, çoğu anlaşılmaz ve '*Zâhir hakikatleri dahi müşkülleştiriyor.*' diye eskiden beri iştihar bulmuş ve eski eserleri o sû-i iştiharı tasdik etmiş bir şahsın elinde bu harika teshilât ve suhulet-i beyan, elbette, bilâşüphe, bir eser-i inâyettir ve onun hüneri olamaz ve Kur'ân-ı Kerîm'in i'câz-ı mânevîsinin bir cilvesidir ve temsilât-ı Kur'âniyenin bir temessülüdür ve in'ikâsıdır." (1)

"Bir bahçeye girsem iyisini intihab ederim. Koparmasından zahmet çeksem hoşlanırım. Çürüğünü, yetismemişini görsem '*Huz ma safâ.*' derim. Muhataplarımı da öyle arzu ederim. Derler:

"Sözlerin iyi anlaşılıyor?"

"Bilirim ki, kah minare başında, kah kuyu dibinde konuşuyorum. Neyleyeyim, zuhurat öyle. Şuaat ve şu kitapta mütekellim, aciz kalbimdir. Muhatap, asi nefsimdir. Müstemi, müteharri-i hakikat bir Japondur. Temaşa eden bunu düşünmeli. Gayetü'l-gayat olan marifetullahın bir bürhanı olan marifetü'n-Nebiyi Şuaat'ta bir nebze

---

beyan ettik. Şu risalede maksud-u bizzat olan tevhidin layühad berahininden yalnız dört muazzam bürhanına işaret edeceğiz. Hem nazar-ı akliyi hads-i kalbiyle birleştirmek için, melaike ve haşrin bir kısım delailine ima ederek, imanın altı rüknünden dördünün birer lem'asını, fehm-i kasırımla göstermek isterim. "(2)

Burada kendi kalbini bir ayine gibi göstermekte, kalbe mana nasıl gelmişse o şekilde aksettirfiğini ifade etmektedir.

"Risale-i Nur'un mesâili, ilimle, fikirle, niyetle ve kastî bir ihtiyarla değil; ekseriyet-i mutlakayla *sünühat, zuhurat, ihtarât* ile oluyor. Bu dokuz berahine şimdi ihtiyac-ı hakikî kalmamış ki, telife sevk olunmuyoruz."(3)

Bir insan kasden bir makale veya bir mektup yazsa, ilmi kariyeri yüksekte olsa yine "*şurası olmamış, şurayı düzelteyim, şunu ilave edeyim*" diye bir takım düşüncelere girer. Halbuki Risale-i Nurların kalbe nasıl gelmişse hiç değiştirilmeden yazıldığını son şahitler kitabında bir çok Risale-i Nur katibi söylemektedir.

"Cumhûru, bürhandan ziyade, mehzdeki kudsiyet imtisale sevk eder. Müçtehidînin kitapları vesile gibi, cam gibi Kur'ân'ı göstermeli; yoksa vekil, gölge olmamalı."

"Mantıkça mukarrerdir ki, zihin, melzumdan tebeî olarak lâzıma intikal eder ve lâzımın lâzımına tabiî olarak etmez. Etse de, ikinci bir teveccüh ve kasıtle eder. Bu ise gayr-ı tabiîdir."

"Meselâ, hükmün me'hazı olan şeriat kitapları melzum gibidir. Delili olan Kur'ân ise, lâzımdır. Muharrik-i vicdan olan kudsiyet, lâzımın lâzımıdır. Cumhurun nazarı kitaplara temerküz ettiğinden, yalnız hayal meyal lâzımı tahattur eder. Lâzımın lâzımını nâdiren tasavvur eder. Bu cihetle, vicdan lâkaytlığa alışır, cumudet peyda eder."

"Eğer zaruriyat-ı diniyede doğrudan doğruya Kur'ân gösterilseydi, zihin tabiî olarak müşevvik-i imtisal ve mûkız-ı vicdan ve lâzım-ı zâtî olan kudsiyete intikal ederdi. Ve bu suretle kalbe meleke-i hassasiyet gelerek, imanın ihtaratına karşı asamm kalmazdı." (4)

Yukarıda Risale-i Nurların muhtelif yerlerinden alınmış pasajlarına dikkatle baktığımızda, gerek ilhamat gerek sünühat ve zuhuratın gerekse de ihtaratın birbirlerinin mütemmimi olan manalar olduğunu görürüz. İlham direkt Cenab-ı Hakk'ın sebep tahtında herhangi bir şey olmaksızın, sevdiği kulun kalbine ikram ettiği manalardan müteşekkildir. Allah tarafından feyiz yoluyla kalbe gelen mânâ. Düşünmeye dayanmaksızın kalbe doğan ilimden ibarettir.

Bediüzzaman Hazretlerinin "**zuhurat**" olarak ifade ettiği mana ise ikiye ayrılmaktadır:

a. Herhangi bir kasd veya düzen ve intizama tabi olmaksızın, kendisinin hareket ettiğini (tabi bunu abdiyet makamında söylediğinden, bu bir hakikattir. Ama bizim nazarımıza yansıyan, Üstad'ın ilim hayatı boyunca ilmi istif ederken ne kadar intizamlı olduğunu Emirdağ Lahikası'ndaki şu paragraftan anlamaktayız:

"Mânevî nurun, ilim sûretinde beşerin kafasında cilvesinin bir cüz'îsi, tırnak kadar kuvve-i hafızaya malik bir adamın kafasında, doksan kitabın kelimatı yazılmış. Ve üç ayda, her günde üç saat meşgul olarak, hafızasının sayfasının yalnız o kısmını ancak tamam edebilmiş. Aynı adam, seksen sene ömründe gördüğü ve işittiği ve merakını tahrik eden ve ona hoş gelen mânâları ve kelimeleri ve suretleri ve savtları, o tırnak kadar kuvve-i hafızanın sayfasında, istediği vakitte müracaat edip bir büyük kütüphane kadar bütün mahfuzatının aynı şeylerini orada bütün istediklerini mevcut ve muntazam yazılmış ve dizilmiş görüyor."(5)

b. Zuhurat, birden oluveren şeyler, hesapta olmayan umulmadık hadiseler anlamına gelmektedir.

İhtarata ise, hatırlatmak, dikkati çekmek, tenbih anlamına gelmektedir. Yine kalbe gelen doğuş ve ilhamı da içine almaktadır. Lem'alarda geçen şu ifade;

"Nasılki çoban gayrın tarlasına tecavüz eden koyunlarına taş atıp, onlar o taştan hissederler ki zararlı işten kurtarmak için bir ihtardır." ihtarata güzel bir örnektir.

Netice olarak; ilhamat, sünühat, zuhurat ve ihtarat tabirleri, bir şirketin dört ortağı gibi aralarında çok büyük bir mana farkı olmayıp Risale-i Nur hakikatlarının ehli imana ulaştırılmasında, Bediüzzaman Hazretlerinin kalbine gelen manaların birbirine yakın tabirlerle ifade edildiği kelimeler toplamıdır diyebiliriz...

Dipnotlar:

(1) bk. [Mektubat, Yirmi Sekizinci Mektup.](#)

-
- (2) bk. [Mesnevi-i Nuriye, Nokta.](#)
(3) bk. [Kastamonu Lahikası, \(131. Mektup\)](#)
(4) bk. [Sünûhat.](#)
(5) bk. [Emirdağ Lahikası-II, \(83. Mektup\)](#)